

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000270167
Datum:	15 september 2026
Opsteller:	A.M. Telgenhof
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Actualisatie financieel beleid

Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen de Financiële verordening gemeente Harderwijk 2027 vast te stellen;
2. De raad voor te stellen de Controleverordening gemeente Harderwijk 2027 vast te stellen;
3. De raad voor te stellen de Verordening onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Harderwijk 2027 vast te stellen;
4. De raad voor te stellen het Controleprotocol gemeente Harderwijk 2026 vast te stellen, waarin:
 - a. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves;
 - b. De goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole vast te stellen op 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves;
 - c. De rapportagetolerantie vast te stellen op € 50.000;
5. De raad voor te stellen het Normenkader gemeente Harderwijk 2026 vast te stellen;
6. Het VIC-plan (Verbijzonderde Interne Controle-plan) 2026 vast te stellen;
7. Het Controleprotocol subsidies gemeente Harderwijk 2027 vast te stellen.

Inleiding

Met dit voorstel worden een aantal (financiële) beleidsstukken geactualiseerd. Vanwege de onderlinge relatie tussen de verschillende (beleids)documenten worden deze gezamenlijk aangeboden. Hieronder is een toelichting per beleidsstuk opgenomen. Ten opzichte van eerdere actualisaties, is ook een controleprotocol voor subsidies opgenomen. De onderstaande stukken zijn op 7 september besproken in de auditcommissie en akkoord bevonden voor besluitvorming in de raad.

Financiële verordening en Controleverordening

De Financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) is de basisregelgeving waarin de gemeenteraad de kaders en uitgangspunten vastlegt voor het financiële beleid, financiële beheer en de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. In de Controleverordening (artikel 213 van de Gemeentewet) worden de uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van de controle van de accountant (incl. de aanbesteding) op het financieel beheer en van de financiële organisatie.

Vanuit de financiële beleidscyclus wordt eens per vier jaar de Financiële verordening en de Controleverordening aangeboden aan de raad. Vanuit de Gemeentewet zijn beide verordeningen verplicht.

Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid

In artikel 213a van de Gemeentewet is de verplichting vastgelegd dat het college periodiek onderzoek verricht naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur, schriftelijk verslag uitbrengt aan de raad van de resultaten van de onderzoeken en de rekenkamer tijdig op de hoogte stelt van de onderzoeken die hij doet instellen en haar een afschrift zendt van een verslag van de resultaten van de onderzoeken. Het is de verplichting en bevoegdheid van de raad hierover bij verordening regels te stellen. De huidige verordening stamt uit 2005 en is met de herziening geactualiseerd op basis van de modelverordening van de VNG en aangesloten op de werkwijze in Harderwijk.

Controleprotocol, Normenkader, VIC plan en Controleprotocol subsidies

Jaarlijks dient de raad het Controleprotocol (waarin staat hoe de accountant controleert) en het Normenkader (het overzicht van de relevante wet- en regelgeving waaraan de rechtmatigheid wordt getoetst) vast te stellen. Het college stelt jaarlijks het VIC-plan vast. Dit vormt de leidraad voor de controle op de interne organisatie om de getrouwheid en rechtmatigheid van financiële beheerhandelingen te toetsten. Naast het VIC-plan wordt aan het college voorgesteld om het Controleprotocol subsidies 2027 vast te stellen. Hiermee heeft de accountant kaders waarin de subsidieverantwoording kan worden gecontroleerd.

De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgestelde norm waarboven het college de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken van 2026. De verantwoordingsgrens die de raad vaststelt moet liggen tussen de bandbreedte van 0% tot 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.

Voorgesteld wordt om de verantwoordingsgrens voor 2026 voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves. Hiermee sluiten we aan op de toleranties die worden gehanteerd door de accountant en op de bestaande opdrachten aan de VIC en de accountant. Een lager percentage heeft een directe impact op de omvang en kosten van de VIC en de accountantscontrole.

Kader

Gemeentewet, BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) en BADO (Besluit accountantscontrole decentrale overheden).

Alternatieven

De financiële beleidsdocumenten kunnen door de raad gewijzigd worden vastgesteld.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de financiële beleidsdocumenten en/of verordening(en) beschikt Harderwijk over actuele documenten en kaders voor het financieel beleid, interne controle door de VIC en controle door de accountant op de jaarrekening.

Argumenten

1. De huidige financiële verordening is uit 2024 en vanwege wetswijzigingen in de rechtmatigheid meerdere keren gewijzigd. Met het herzien van de verordening is rekening gehouden met de actuele wet- en regelgeving. Tevens wordt voldaan aan de beleidscyclus om de nota eens in de vier jaar te herzien.
2. Met ingang van 2025 zijn de wettelijke kaders voor de accountantscontrole en de rechtmatigheidsverantwoording gewijzigd. Voor zowel de goedkeuringstolerantie van de accountant als de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt sindsdien een maximale grens van 2%. Hoewel voor 2026 formeel nog de Controleverordening Harderwijk 2023 geldt, zijn de daarin opgenomen voormalige grenzen van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden door de wetswijziging niet langer van toepassing. Voor de accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording over 2026 zijn de gewijzigde wettelijke grenzen leidend. Het Controleprotocol 2026 sluit hierop aan. Met de vaststelling van de Controleverordening Harderwijk 2027 wordt ook de verordening hiermee in overeenstemming gebracht.
3. Met het vaststellen van verordening doelmatigheid en doeltreffendheid beschikt gemeente Harderwijk weer over een actuele verordening. De gemeente Harderwijk streeft naar een actueel financieel beleid. Als onderdeel daarvan worden alle financiële verordeningen en nota's om de vier jaar herzien.
4. Harderwijk beschikt hiermee over een actueel controleprotocol. Dit controleprotocol heeft als doel om nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente.
5. Het normenkader is het kader waarbinnen de rechtmatigheid wordt getoetst. Het normenkader is een inventarisatie van de externe en interne regelgeving waarop de controle van de rechtmatigheid is gebaseerd. Daarmee wordt bepaald welke externe en interne regelgeving onder de jaarrekeningcontrole vallen. Het normenkader is een momentopname tot 1 september 2026. Besluiten van de raad na deze datum die betrekking hebben op boekjaar 2026 zullen automatisch onderdeel gaan uitmaken van het normenkader.
6. Het VIC-plan is de controle-leidraad om de getrouwheid en rechtmatigheid van financiële beheershandelingen te waarborgen. Om een rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen leggen, dient het college zorg te dragen voor de toetsing van rechtmatigheid van het financiële beheer. Deze toetsing vindt plaats middels de verbijzonderde interne controle op de processen van Harderwijk. Dat geeft antwoord op de vraag; zijn financiële beheershandelingen getrouw en rechtmatig door daartoe bevoegde personen uitgevoerd en zichtbaar geregistreerd in de administraties van Harderwijk? Het college is gemandateerd het VIC-plan vast te stellen.
7. Harderwijk beschikt hiermee over een Controleprotocol subsidies. Dit controleprotocol heeft als doel om nadere aanwijzingen te geven aan de accountant, die door de subsidieontvanger belast is met de controle van de subsidie, over de reikwijdte van de accountantscontrole. Het college is gemandateerd om het Controleprotocol subsidies vast te stellen.

Omgevingswet

N.v.t.

Financiën

De vast te stellen nota's hebben invloed op het financieel beleid van de gemeente Harderwijk. De beslispunten zelf hebben geen directe financiële gevolgen.

Duurzaamheid

N.v.t.

Inwonerperspectief

N.v.t.

Communicatie

De Financiële verordening, de Controleverordening, de Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid, het Controleprotocol, Normenkader worden via het gebruikelijke proces aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De genoemde stukken zijn ook in de auditcommissie behandeld van 7 september 2026. Er zijn geen externe partijen die specifiek over deze nota's geïnformeerd dienen te worden. De Financiële verordening, Controleverordening en de verordening doelmatigheid en doeltreffendheid worden gepubliceerd op www.overheid.nl.

Uitvoering

De Financiële verordening, de Controleverordening en de Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid zijn van invloed vanaf de jaarrekening 2027. Het Controleprotocol, het Normenkader en het VIC-plan zijn van toepassing op de jaarrekening 2026. Het Controleprotocol subsidies geldt met ingang van het jaar 2027.

Evaluatie

De monitoring van de vast te stellen nota's vindt plaats via de gebruikelijke planning- en controlcyclus.

Bijlagen

1. Raadsbesluit nr. 02430000933013
2. Financiële verordening 2027(incl. was-wordt lijst), nr. 02430000936306
3. Controleverordening 2027, nr. 02430000936307
4. Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2027 (incl. was-wordt lijst) nr. 02430000936309
5. Controleprotocol 2026, nr. 02430000936311
6. Normenkader 2026, nr. 02430000936312
7. VIC-plan 2026, nr. 02430000936313
8. Controleprotocol subsidies 2027 nr. 02430000936314